

[Handelsministeren.]

ville betalingsbalancens underskud i 1973 have været enormt. Og nu i 1974 betyder stigningen i oliepriserne en voldsom forværring af betalingsbalancen, måske med 5 eller op til 7 mia kr., alt efter hvor store mængder vi kan komme til at importere, og hvordan prisudviklingen senere frem i året vil blive. Men et nyt rekordunderskud på betalingsbalancen er, så vidt jeg kan se, simpelt hen uundgåeligt for året 1974, og det er da noget, der meget stærkt må anspore os alle til at sørge for, at vort erhvervsliv får den bedst mulige styrke til at klare sig i international konkurrence. Der har olieprisstigningen den virkning, at stigningerne overvæltet på lønningerne via pristallet. Olieprisstigningerne alene vil modsvare prisstigninger af en størrelsesorden på $2\frac{1}{2}$ dyrtidsportion. Man kan vel sige, at den tredje af de 3 portioner, der må forventes at komme nu efter januarpristallet, skyldes olieprisstigningerne, og at $1\frac{1}{2}$ portion til september vil skyldes disse prisstigninger. Og det er jo et forhold, der gør landet fattigere. Det er noget, vi ikke kan slippe ud af bare ved at betale hinanden flere danske kroner for det samme arbejde. Vi kan forsøge på at gøre det, men så bliver resultatet jo — og man må erkende, at det er en objektiv ting — at inflationen bare løber så meget stærkere til skade for beskæftigelsen og for balancen i økonomien.

Det er på den baggrund — og jeg synes, man må sige, det er en alvorlig baggrund; jeg ved ikke, hvornår man ellers ville have haft brug for en sådan karakteristik — man må se regeringens forslag om en erstatning for dyrtidsportionerne ved et skattefrit tilskud.

Der var megen kritik af dette forslag i går. Jeg tror, 9 partiers ordførere deltog i denne kritik i varierende vendinger. Venstres ordfører, hr. Christophersen, kunne såmænd også godt have fremført adskillige kritiske bemærkninger, for vi har da været rundt ad mange vanskeligheder og problemer i de måneder, vi i venstre har tumlet med dette spørgsmål. Men det er jo rigtigt, som hr. Niels Helveg Petersen sagde, at det er let nok at kritisere dette forslag, men man kommer ikke uden om, at det rører ved det centrale problem, hvordan vi får styr på omkostningsudviklingen. Netop. Og jeg må

desværre sige, som også statsministeren har sagt det, at de ordførere, der kritiserede regeringens forslag, ikke ligefrem strøede om sig med alternative, konstruktive løsninger på problemerne. Jeg bemærkede dog hr. Erhard Jakobsens tanke om, at en skattefrit opsparing af en vis del af en ekstra indkomst måske kunne komme til nytte ved en senere afløsning eller som et supplement til regeringsforslaget, og det er jo da i hvert fald en tanke, som kan drøftes i udvalget.

Jeg skal i øvrigt ikke her gå ind på enkeltheder vedrørende den påtænkte ordning. Vi håber at kunne fremsætte de nødvendige lovforslag måske i morgen, i hvert fald snarest muligt, og så bliver der inden længe anledning til en førstebehandling her i tinget. Men jeg vil godt, også i fortsættelse af statsministerens bemærkninger derom, omtale nogle mere principielle punkter.

Flere af ordførerne var inde på, at dyrtidsportionerne er en erstatning for allerede indtrufne prisstigninger, og derfor ville det være urimeligt, om man fjernede den erstatning. Det er da så rigtigt, som det er sagt. Men vi tænker altså heller ikke på at fjerne erstatningen, men på at yde den i en anden form.

Hvad er så i øvrigt sandheden om den erstatning for allerede indtrufne prisstigninger, som dyrtidsportionerne giver? Sandheden er jo, at man for hver portion belaster erhvervslivets timelønsudgifter med 44 øre. Men hvad får lønmodtageren, der formelt får de 44 øre? Hvad får han ud af det reelt? Ja, halvdelen går til skat, og resten halveres igen, fordi udløsningen af de 44 øre jo nødvendigvis må overvæltet i form af højere priser. Det vil altså sige, at hvor erhvervslivets omkostninger belastes med 44 øre, er den reelle værdi for lønmodtagerne af denne operation en tiere eller deromkring.

Det kan ikke nytte at afvise alt dette med henvisning til, at dyrtidsportionerne ingenting har med de fremtidige prisstigninger at gøre, for de fremkalder rent faktisk fremtidige prisstigninger, og disse fremtidige prisstigninger vil blive undgået, hvis man vælger den fremgangsmåde, regeringen har foreslået.

Så har man spurgt, hvad der skulle ske, når året er gået. Som forslaget udformes, vil de 3 portioner blive vakt til live igen pr. 1. marts næste år, for det er foreslået, at da